

Nagypáli, a megújuló energiával működő falu

Összefoglaló az esetről

1997-ben indult Nagypáliban a Zöld Út Falufejlesztési Program, amelynek fő célja az volt, hogy a falut európai színvonalú, önfenntartó településsé fejlessze, ugyanakkor megőrizze a nyugat-magyarországi falvak hagyományait is. A fejlesztés fő irányai a megújuló energiaforrások felhasználása, a turizmus fejlesztése, a közösségépítés, a környezetvédelem és tudatformálás, valamint a helyi termékek előállításuk voltak. 2007-ben megnyitották a Megújuló Energiaforrások Innovációs Ökocentrumát, amely ismeretterjesztő központként szolgál, ahol időszakos kiállításokat, konferenciákat és workshopokat szerveznek a biomassza, biogáz, nap- és szélenergia, valamint az energiaültetvények felhasználásáról és gyakorlati megvalósításáról.

Miért példa az energia állampolgárságra?

A falu kiváló példa Magyarországon arra, hogy eltökéltséggel és erős közösséggel milyen messzire vezető eredményeket lehet elérni a megújuló energia települési szintű felhasználása terén. Azt is bizonyítja, hogy nem kell nemzeti szintű döntéshozatalra várni az ilyen változtatásokhoz, hanem települési szinten is kezdeményezhetünk változást, és önállóvá válhatunk.

HOLISZTIKUS

KOLLEKTÍV

VIDÉKI

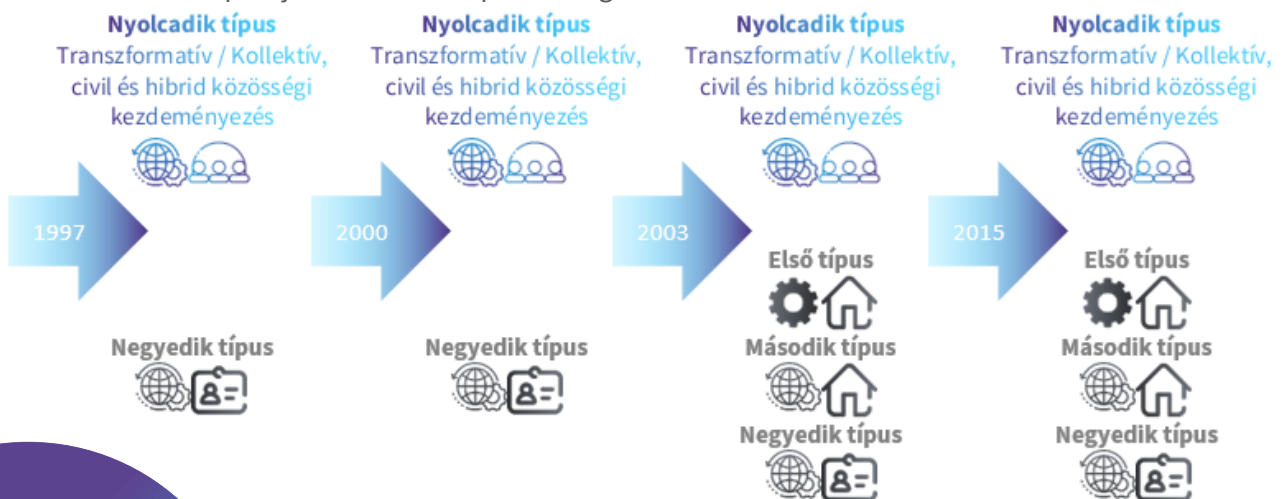
Célok

1. Önfenntartónak lenni (az energiával és a megújuló energiaforrások használatával kapcsolatban);
2. Megújuló energia előállítás és felhasználása a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése érdekében (a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivonása/karbon-lábnyom csökkentése/települési szintű energetikai átállás);
3. Annak támogatása, hogy a lakosság termelő-fogyasztóvá váljon.

Eset történet és tipológia

Két évtized alatt fenntartható, élhető és jól működő település jött létre, amely a megújuló energiafelhasználás sokféle elemére épül, köztük: bioszolár fűtőmű, napkollektorok és napelem-farmok (minimális önkormányzati rezsiköltséggel), napelemekkel működtetett e-mobilitási eszközök (kerékpárok és autók), energiaültetvények stb.

Az eset főbb jellemzői az idők során nem sokat változtak. A kezdeményezés működése a résztvevők számára megfelelőnek tűnik, alapvetően elégedettek. Ezért a további technológiai fejlesztéseken kívül nem terveznek jelentős változtatásokat. Az energia állampolgárság fő típusa nem változott az eset története során, és jól tükrözi, hogy Nagypáli a kezdetek óta a fenntartható energiarendszer kialakítása és működtetése szempontjából úttörő település a régióban.

Eset történet

A módszertani
összefoglaló
[ITT](#) olvasható!

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

Első fázis: Létrehozás, fókusz az energiahatékonyságon, 1997 - 2000

Ez az eset meglehetősen hosszú, kb. 25 éves múltra tekint vissza. Azzal kezdődött, hogy egy innovatív és ambiciózus polgármester kezdett el dolgozni a faluban 1996-ban. Akkoriban Nagypáli egy elnéptelenedő magyar vidéki település volt, amely nem volt vonzó sem a lakosok, sem a vállalkozások számára. A polgármester személyes érdeklődésére és hozzáértésére alapozva "Zöld út" néven fejlesztési tervet készített, amely számos fejlesztési ötletet tartalmazott, amelyek többsége a megújuló energiához kapcsolódott.

Második fázis: Tervezés, 2000 - 2003

A Zöld Út fejlesztési tervnek három fő pillére volt a faluban meglévő problémák kezelésére. Először is, tartalmazta a lakosok számának növelését és a közöttük lévő közösség kialakítását. Ezután, a terv azt javasolta, hogy összpontosítsanak az irányelvek kidolgozására és a különböző gazdasági fejlesztésekre (energia, turizmus, vállalkozások és ingatlanok). Végül, a Zöld Út tervei a polgármesterrel és az ő elképzeléseivel együtt egyre több támogatót szereztek helyben, és elkezdődhetett a terv megvalósítása, kisebb-

	Egyéni			Kollektív	
	Háztartás szintjén	Szervezetbe ágyazott	Nyilvános, társadalmi szintű	Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	Társadalmi mozgalmak
 Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
 Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Másodlagos típus: Negyedik típus

Transzformatív / Egyéni, szervezetbe ágyazott

	Egyéni			Kollektív	
	Háztartás szintjén	Szervezetbe ágyazott	Nyilvános, társadalmi szintű	Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	Társadalmi mozgalmak
 Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
 Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Másodlagos típus: Negyedik típus

Transzformatív / Egyéni, szervezetbe ágyazott

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

Harmadik fázis: A tervek megvalósulása, 2003 - 2015

A tervezési fázis után a polgármester maradt a falu meghatározó alakja, de sokan dolgoznak ki kapcsolódó ötleteket. Az eset az elindítása óta sok mindent elért - például jelentős megújuló energiás beruházásokat, a lakosok számának növekedését, a közösség megerősödését, a virágzó üzleti környezetet és a turizmus növekedését -, és még mindig folyamatban van, sok ambiciózus további tervvel. A problémákat kihívásként és új lehetőségként kezelik, így az innováció folyamatos. Ennek eredményeként a falu energetikai szempontból egyre függetlenebbé válik. Az ügy a fejlesztési tervben meghatározott mérföldköveket a polgármester határozott irányítása alatt érte el, de

a helyiek és az ő ötleteik is beépülnek a tervekbe.

	Egyéni			Kollektív	
	Háztartás szintjén	Szervezetbe ágyazott	Nyilvános, társadalmi szintű	Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	Társadalmi mozgalmak
Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Másodlagos típusok

Első típus

Reformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Második típus

Transzformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Negyedik típus

Transzformatív / Egyéni, szervezetbe ágyazott

Negyedik fázis: Az eredmények megőrzése, a stabilitás időszaka, 2015 -

A falu úttörőnek tekinti magát és élen kíván járni az új technológiák bevezetésében. Bár a projekt számos elemét sikeresen megvalósították, a projekt kezdeményezői folyamatosan kísérleteznek, új és innovatív gyakorlatok kipróbálását tervezik, hogy megőrizték vezető szerepüket. A falu különböző díjakat kapott és vonzza a látogatókat. Rendszeresen érkeznek felkérések beszámolóik (interjúk, dokumentumfilmek, tanulmányok stb.) készítésére.

A legújabb tervek között szerepel egy biogázüzem építése és egy régi víztorony kilátótoronnyá alakítása és szél turbinával felszerelése az áramtermelés érdekében.

	Egyéni			Kollektív	
	Háztartás szintjén	Szervezetbe ágyazott	Nyilvános, társadalmi szintű	Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	Társadalmi mozgalmak
Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Másodlagos típusok

Első típus

Reformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Második típus

Transzformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Negyedik típus

Transzformatív / Egyéni, szervezetbe ágyazott

Az energia állampolgárság fenntarthatósági szempontjai

Az önkormányzat már a fejlesztési tervezési folyamat kezdetétől fogva igyekszik a lakosságot bevonni azáltal, hogy lehetőséget biztosít számukra, hogy különböző fórumokon és platformokon kifejthessék ötleteiket, problémáikat és javaslataikat. Teljes mértékben bevonják őket a megvalósítási folyamatba, és jellemzően partnerek a környezettudatosság előmozdítását célzó különböző tevékenységekben. Bár a lakosok véleményét meghallgatják, **a döntések meghozatalában végső soron a polgármester szava a fő tényező.**

Állampolgári kontroll

Az állampolgárok kifejthetik a véleményüket, de azt nem feltétlenül veszik figyelembe

A kibocsátás csökkentése az egyik fő motiváló tényező, és különböző megújulóenergia-projektek keretében foglalkoznak vele, de **a "határértékek", "célok", "lábnyom" és egy karbonkibocsátási határérték elérése nem szerepel kifejezetten a hivatalos kiadványokban.**

Karbonkibocsátási korlát

A karbonkibocsátási korlát implicit figyelembe vétele

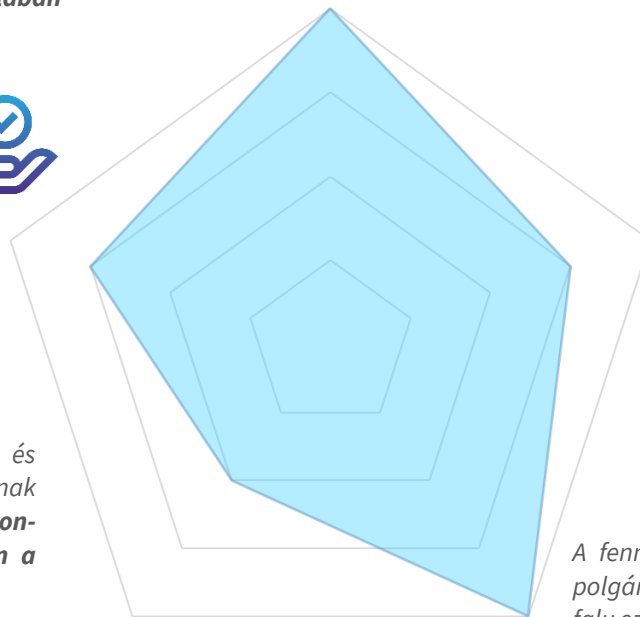

Az eset résztvevőinek **célja kifejezetten egy önfenntartó falu létrehozása**, és az, hogy **a faluban termelő-fogyasztók legyenek**, és ne fűggenek a hagyományos energiarendszertől, így egyértelműen demokratikusabb rendszert képzelnek el. A résztvevők (különösen a polgármester) mindig az innovációt, az újabb technológiai megoldásokat és a régi rendszerek megváltoztatásának lehetőségeit keresik.

Demokratikus energiarendszer

A demokratikusabb energiarendszer kialakítása az eset egyik központi kérdése, és a jövőkép része

A településen élők élvezhetik az újítások előnyeit, részt vehetnek a projekteknél és a közösségekben. Az eset jellegéből adódóan azonban mások nem profitálnak másból, mint hogy inspirálódnak és tanulnak ebből a példából.

Egyenlőség és igazságosság

Az egyenlő hozzáférés biztosított, de különböző kritériumok alapján korlátozott

A fenntarthatóság és a környezetvédelem az összes fejlesztés alapja. A polgármester személy szerint **a fenntartható életmódban látja a jövőt**, és a falu ezt képviseli a lakosok felé. Ez **nem csak a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos meghatározó gyakorlatban mutatkozik meg**, hanem számos más módon is, mint például a só használatának megtiltása a jeges/havas járdákon (ehelyett a lakosokat fémmentes hamu vagy fűrészpor használatára ösztönzik) és a nyílt tűzgyújtás tilalma, kivéve a meghatározott napokon.

Környezeti fenntarthatóság

A környezeti fenntarthatóság központi kérdés, és a célmeghatározás során figyelembe veszik

További információ

www.nagypali.hu

nagypali-onkormanyzat@zelkanet.hu

Hivatkozások

- Az ügy különböző aspektusairól az ügy honlapján található információ (utolsó letöltés: 2023.04.30.):
 - <http://nagypali.hu/fejlesztések/megvalosult-fejlesztések>
 - <http://nagypali.hu/nagypali-intezmenyek/megujulo-energiaforrasok-innovacios-okocentruma>
 - <https://nagypali.hu>
- Climenews (2014). Magyar csoda Zalából: Nagypáli, a megfiatalodott ökofalu. URL: <https://climenews.com/magyar-csoda-zalabol-nagypali-megfiatalodott-okofalu> (utolsó letöltés: 2023.04.30.)
- Horváth T. (2019). Megújulóenergia-termelő szövetkezetek szerepe a vidékfejlesztésben (szakdolgozat). URL: https://mtvsz.hu/uploads/files/Horvath%20Tamara_Szakdolgozat_RES-termelo_szovetkezetek_videkfejlesztésben_2019.pdf (utolsó letöltés: 2023.04.30.)
- Köcse, T. (2015). Nagypáli 2015. Önkormányzati Vidékfejlesztési Modell “Napenergia” fejlesztési szisztéma. URL: https://energiaklub.hu/files/news/kocse_tibor_-_nagypali.pdf (utolsó letöltés: 2023.04.30.)
- Szakinfo Építészet (2019). Februártól 50 százalékkal kevesebbet költenek melegvízre a zalai mintatelepülésen. URL: http://www.szakinfo-epiteszet.hu/zold/ariston_nagypali_lydos_hybrid (utolsó letöltés: 2023.04.30.)
- Interjú Nagypáli polgármesterével
- Vadovics, E., Szöllőssy A., és Vadovics K. (2023). Introduction and Methodology for the EnergyPROSPECTS Detailed Case Summary Reports. EnergyPROSPECTS (PROactive Strategies and Policies for Energy Citizenship Transformation). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10075408>

A képek forrása

<http://nagypali.hu>

Az esettanulmány szerzői

Feltérképezés és részletes esettanulmány:

Csiki Eszter és Antal Orsolya, GreenDependent Intézet

Összefoglaló eseteírás:

Vadovics Kristóf, Vadovics Edina és Szöllőssy Anita, GreenDependent Intézet

Fordítás:

Mihály Edina, GreenDependent Intézet

A fordítás szakmai ellenőrzése:

Vadovics Edina, GreenDependent Intézet

Az EnergyPROSPECTS projekt konzorciuma

University of Galway (UoG)

University Road, H91 TK33, Galway, Írország

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

Université libre de Bruxelles (ULB),

Avenue Franklin Roosevelt 50-1050, Bruxelles, Belgium

UNIVERSITÉ
LIBRE
DE BRUXELLES

GreenDependent Intézet (GDI),

2100 Gödöllő, Éva u. 4., Magyarország

gr^{EE}ndependent
Intézet

Universiteit Maastricht (UM),

Minderbroedersberg 4-6, 6200 MD, Maastricht, Hollandia

Maastricht University

Applied Research and Communications Fund (ARC Fund),

Alexander Zhendov Street 5, 1113, Sofia, Bulgária

ARCFUND

Notre Europe – Institut Jacques Delors (JDI),

18, rue de Londres 75009, Paris, Franciaország

NOTRE
EUROPE
Jacques Delors Institute
Penser l'Europe • Thinking Europe • Europa denken

University of Latvia (UL),

Raiņa bulvāris 19, LV-1586, Riga, Lettország

UNIVERSITY
OF LATVIA

Technische Universität Berlin (TUB),

Straße des 17. Juni 135, 10623, Berlin, Németország

Technische
Universität
Berlin

Universidade da Coruña (UDC),

Rúa da Maestranza 9, 15001 A Coruña, Spanyolország

UNIVERSIDADE
DA CORUÑA

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

gr^{EE}ndependent
Intézet